

4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559 มีหลักการสำคัญ คือ 1) พัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุก ระดับ 2) ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาค ส่วนในสังคม และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชน 3) พัฒนาประเทศสู่ความสมดุลในทุกมิติอย่าง บูรณาการ และเป็นองค์รวม และ 4) ยึดวิสัยทัศน์ ปี พ.ศ. 2570 “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตร ไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการ สาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานอยู่บนฐาน ทางเศรษฐกิจ ที่พึ่งตนเอง และแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมี ศักดิ์ศรี” เป็นเป้าหมาย

1. วิสัยทัศน์ในช่วง พ.ศ. 2555-2559 “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกกลุ่มทุกวัยให้มีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกวัฒนธรรมที่ดีงาม และรู้คุณค่าความเป็นไทย มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ

2.2 เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยให้ได้มาตรฐานสากล และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย

2.3 เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคม ชุมชน และสังคมให้มั่นคงและ เอื้อต่อการพัฒนา คนอย่างสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

3. เป้าหมายการพัฒนา

3.1 คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสม ในทุกช่วงวัย มีความรู้ ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ ตลอดชีวิต มีความคิดสร้างสรรค์ มีวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมความเป็นไทย รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น จิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

3.2 คุณภาพการศึกษาได้รับการยกระดับสู่มาตรฐานสากล ต่อยอดองค์ความรู้สู่นวัตกรรมและโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น

3.3 โอกาสในการเข้าถึงระบบสุขภาพที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้นและปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพลดลงอย่าง เป็นองค์รวม

3.4 สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา มีบทบาทหลักในการหล่อหลอมบ่มเพาะคนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมในวิถีชีวิต และคำนึงถึงประโยชน์ต่อ ส่วนรวม

4. ตัวชี้วัดคุณภาพโดยรวมดีขึ้น โดย

4.1 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็น 12 ปี

4.2 เพิ่มสัดส่วนประชากรที่สามารถเข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ได้ ร้อยละ 80 ของประชากรทั่วประเทศ

4.3 จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 15 คน ต่อประชากร 10,000 คน

4.4 อัตราเพิ่มของผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี

5. แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)

แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) เป็นแผนที่บูรณาการ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬา กับการศึกษาทุกระดับ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ของประเทศ และเชื่อมโยงการพัฒนาการศึกษากับการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยคำนึงถึงการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบการศึกษา นอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานตามแผนฯ เป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก (พ.ศ.2552-2554) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และ ระยะที่สอง (พ.ศ.2555-2559) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

โดยมีการกำหนดเป้าหมายการนำแผนสู่การปฏิบัติเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณไว้ดังนี้ เป้าหมายเชิงคุณภาพ : เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ในปี 2559 การพัฒนาการศึกษาของประเทศบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ดังนี้

1. คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการและสรรถนะทางวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสุข มีสุขภาพทั้งกายและใจที่สมบูรณ์ สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นเป้าหมายและฐานหลักของการพัฒนาประเทศ

2. สังคมไทยเป็นสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทรัพยากรทางปัญญาเพื่อการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน มีสุขภาวะ ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเอื้ออาทร ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

3. สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษาและเรียนรู้ มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมทั้งความร่วมมือในภูมิภาคและกับนานาชาติมากขึ้น อันจะนำไปสู่ความสามารถในการร่วมมือและแข่งขันของประเทศ และการอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

เป้าหมายเชิงปริมาณของแผนการศึกษาแห่งชาติฯ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระหลัก เกินกว่าร้อยละ 50
2. สถานศึกษาทุกโรงได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมศ.
3. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มสูงขึ้น จาก 8.7 ปี ในปี 2551 เป็น 12 ปี ในปี 2559
4. เอกชนเข้าร่วมจัดการศึกษามากขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนระหว่างรัฐ : เอกชน เป็น 65:35

ในปี 2559

5. สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา : สามัญศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็น 60 : 40 ในปี 2559

6. 37 วาระการปฏิรูป และ 8 วาระการพัฒนา

37 วาระการปฏิรูป และ 8 วาระการพัฒนา ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งมีวาระการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับ สป. 5 วาระ มีวาระการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ สป. 2 วาระ สำหรับวาระการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับ สป. ได้แก่

1. วาระปฏิรูปที่ 16 การปฏิรูประบบการจัดการศึกษา

1. ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษา ระดับชาติ ระดับพื้นที่และระดับท้องถิ่น
2. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการในระดับสถานศึกษา
3. จัดให้มีระบบการคัดสรร และการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ
4. ปรับปรุงระบบการผลิต การพัฒนา และการประเมินครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ศึกษา

5. ปรับปรุงการทดสอบและประเมินผล การศึกษาทั้งระบบ
6. พัฒนาระบบธรรมาภิบาลและกลไก ตรวจสอบการจัดการศึกษาทุกระดับ
7. จัดทำประมวลกฎหมายทางการศึกษาทั้งระบบ

2. วาระปฏิรูปที่ 17 การปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา

1. จัดระบบงบประมาณการศึกษาที่เน้นด้านอุปสงค์
2. จัดสรรทุนการศึกษาในรูปแบบ “คูปองการศึกษา”
3. ใช้มาตรการทางการเงินและภาษีสนับสนุนการพัฒนาตนเองและเรียนรู้ตลอดชีวิตของพลเมืองทุกคน

พลเมืองทุกคน

4. ใช้มาตรการทางภาษีสนับสนุนผู้ประกอบการหรือองค์กรภาคเอกชนที่ร่วมจัดการศึกษา
5. จัดตั้งกองทุนสมทบ (Matching funds) แก่ท้องถิ่นหรือภาคประชาสังคมที่ร่วมจัดการศึกษา

การศึกษา

3. วาระปฏิรูปที่ 18 การปฏิรูประบบการเรียนรู้

1. จัดให้มีระบบการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา สำหรับเยาวชน
2. ปรับปรุงระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา และการจัดให้มีการเรียนรู้เพื่อเตรียมตัวในการเลี้ยงดูเด็กสำหรับพ่อ แม่และชุมชน
3. พัฒนาระบบการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิด และลงมือปฏิบัติจริงในการศึกษาทุกระดับ

ระดับ

4. จัดให้มีระบบการเรียนรู้ความเป็นพลเมือง สร้างสังคมอุดมปัญญาที่อยู่บนฐานศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงาม

5. จัดให้มีระบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพ
6. จัดให้มีระบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้สูงอายุ
7. ส่งเสริมการศึกษาที่สอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรม
8. สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ วิจัย และใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อการเรียนรู้
9. จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กกลุ่มเสี่ยงทั้งในและนอกระบบ

4. วาระปฏิรูปที่ 30 การปฏิรูปเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ

1. มาตรการส่งเสริมวางแผนชีวิตครอบครัวซึ่งเป็นมาตรการการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตของบุคคลและครอบครัว เป็นกระบวนการวางแผนทั้งชีวิตผ่านการอบรมกลุ่มเกลาทางสังคมและการส่งเสริมทุนมนุษย์เพื่อให้ประชากรไทยมีคุณภาพ และมีครอบครัวที่มั่นคง

1.1 การให้ความรู้ด้านชีวิตครอบครัวศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและการวางแผนชีวิตตนเองและครอบครัวตั้งแต่วัยเด็กเพื่อป้องกันการเป็นพ่อแม่ก่อนวัยอันควร ป้องกันไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมหรือไม่พึงประสงค์การส่งเสริมบทบาทของชายและหญิงในการร่วมสร้างร่วมดูแลสมาชิกในครอบครัว การไม่ใช้ความรุนแรงในครอบครัว และการสร้างความมั่นคงและความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวและที่สำคัญคือ การเตรียมคนไทยรุ่นใหม่ให้พร้อมที่จะเป็นพ่อแม่ที่ดีและผู้สูงอายุอย่างมีคุณค่าและอยู่ดีมีสุขในวันข้างหน้า เนื่องจากการปรับแก้หลักสูตรจะใช้เวลาค่อนข้างมาก แนวทางหนึ่งที่จะทำได้ทันทีคือ การสอดแทรกเข้าไปในหลักสูตรลูกเสือ เนตรนารีและกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ของโรงเรียน

1.4 ปฏิรูประบบการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุ เพื่อลดช่องว่างทางการศึกษาและเทคโนโลยีระหว่างสมาชิกต่างวัยในครอบครัว และเพื่อเพิ่มคุณค่าและศักยภาพของผู้สูงอายุในการแบ่งเบาภาระของครอบครัว มีส่วนร่วมในการทำงานเชิงเศรษฐกิจ และมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชนและสังคม รูปแบบการเรียนรู้ควรมีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เรื่องครอบครัวศึกษาของผู้สูงอายุร่วมกับประชากรในวัยเด็กและวัยทำงาน การเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือทักษะตามอัธยาศัยหรือตามความต้องการของผู้สูงอายุ การเรียนรู้เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพในหมู่ผู้สูงอายุ เป็นต้น โดยการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สูงอายุนั้นควรรักษาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนสื่อต่าง ๆ

2. มาตรการส่งเสริมศักยภาพครอบครัว

2.1.7 การกระจายการศึกษาที่มีคุณภาพในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ไปสู่ภูมิภาคให้ทั่วถึง เพื่อลดการย้ายถิ่นของประชากรวัยหนุ่มสาวและวัยแรงงานเพื่อเข้ามาศึกษาต่อหรือแสวงหางานทำ และลดปัญหาความแตกแยกของครอบครัวเนื่องจากการย้ายถิ่น

4. มาตรการเพิ่มคุณค่าผู้สูงอายุ เพื่อสร้างคุณค่าประชากรทุกวัยและส่งเสริมคุณค่าอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็ก

4.1 ปรับเปลี่ยนมุมมองของสังคมว่าผู้สูงอายุเป็นพลังไม่ใช่ภาระ โดยสอดแทรกในเนื้อหาหรือกิจกรรมทางการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย

4.2 เพิ่มบทบาทสื่อสาธารณะกับการส่งเสริมคุณค่าผู้สูงอายุ สื่อควรมีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ และให้สื่อเป็นช่องทางในการสร้างคุณค่าของผู้สูงอายุนำเสนอภาพลักษณ์ผู้สูงอายุในเชิงบวก ปรับเปลี่ยนและรณรงค์ให้สมาชิกของสังคมในวัยอื่นมีทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างวัยที่ดี

4.3 พัฒนากลไกที่จะเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเป็นพหุพลังอย่างแท้จริง เช่น โอกาส ในการทำงานเชิงเศรษฐกิจ โอกาสในการเผยแพร่ภูมิปัญญา

4.4 เพิ่มโอกาสของผู้สูงอายุในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย

5. วาระปฏิรูปที่ 36 ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนาเพื่อให้เป็นสถาบันหลัก

4. การนำหลักศาสนธรรมมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งระดับบุคคลและองค์กร เพื่อพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

4.1 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครอบครัว โรงเรียน สถานที่ทำงาน ชุมชนและสังคม นำหลักศาสนธรรม คุณธรรม ประเพณีและวัฒนธรรมไทยอันดีงามมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันและในการทำงานอย่างจริงจัง

4.4 มีการจัดสรรพื้นที่สำหรับการศึกษา เรียนรู้ และประกอบพิธีทางศาสนา ต่าง ๆ ในสถานศึกษา หน่วยงาน และสถานประกอบการ

5. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา

5.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างศาสนาและสร้างความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาที่สำคัญร่วมกันอย่างจริงจัง

5.5 ส่งเสริมประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างศาสนาในภูมิภาคอาเซียน

6. การพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาในการบูรณาการหลักศาสนธรรมในการจัดการศึกษาทุกระดับ

6.1 ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดคณะทำงานพัฒนาศักยภาพสถานศึกษาในการ บูรณาการหลักศาสนธรรมในการจัดการศึกษาทุกระดับ

6.2 พัฒนาระบบการผลิตครู การต่อใบประกอบวิชาชีพครู การเลื่อนวิทยฐานะให้มีเกณฑ์มาตรฐานด้านศีลธรรม และการสอนหลักศาสนธรรมแบบบูรณาการ

6.3 ส่งเสริมและผลักดันให้สถานศึกษาทุกแห่งมีหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนที่เน้นการนำหลักศาสนธรรมมาปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อการสร้างนิสัยดีพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา

6.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบวชเรียนตามหลักสูตรของคณะสงฆ์

ส่วนที่ 2 วาระการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ สป. ได้แก่

1. วาระที่ 4 ระบบค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมเพื่อความเป็นพลเมืองที่ดีและมนุษย์ที่สมบูรณ์

1. ระบบ/หลักสูตร

1.1 ปฏิรูประบบการศึกษา ทั้งระบบความคิดเกี่ยวกับการศึกษาและระบบการจัดการเรียนการสอน ความหมายของการศึกษาที่แท้จริง ระบบการศึกษาที่ไม่ได้เน้นเฉพาะการสอน และการแข่งขันเท่านั้น แต่ต้องมุ่งในการพัฒนาระบบค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม สร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม และต้องนำไปสู่วิถีปฏิบัติให้มีการปรับปรุง/ปฏิรูปหลักสูตร เพื่อสอนคุณธรรมจริยธรรม เช่น การสอนประวัติศาสตร์ การเรียนรู้ประสบการณ์บทเรียนจากอดีตการเรียนรู้ประวัติของผู้ที่ทำประโยชน์ให้บ้านเมือง (Local heroes) การประกวดการเขียนตำราประวัติศาสตร์

1.2 การให้ความสำคัญต่อการสร้างและถ่ายทอดค่านิยมที่พึงประสงค์หลัก (Core values) ในระบบการศึกษา (เช่น ความเอาใจจริงเอาใจ ไม่ฉาบฉวย) สอนอย่างจริงจังไม่ได้เป็นเพียงรูปแบบ (ปักธงลงลึก) การจัดให้มี Liberal Arts Education เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ซึมซับสุนทรียภาพและความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์อย่างแท้จริง โดยให้ผู้ศึกษามีโลกทัศน์ที่เปิดกว้าง เรียนรู้ถึงความรู้จากศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่รอบรู้และมีความสมดุลทางอารมณ์และจิตใจด้วยการเชื่อมโยงกิจกรรมในหลักสูตรและกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น ให้นำเด็กไปดูแลผู้สูงอายุ สร้างบ้านให้คนจน ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวภาษาฯ ทั้งนี้จะทำให้เด็กเข้าใจสังคมมีจิตใจเอื้ออารีต่อผู้อื่นเข้าใจความแตกต่างหลากหลายของสังคม และรู้จักลงมือปฏิบัติจริงเพื่อช่วยสังคม การปรับปรุงวิธีการประเมินผลงานของครูและโรงเรียน โดยคำนึงถึงเป้าหมายของการศึกษาอย่างแท้จริงและวัดผลที่ตรงจุด เช่น การวัดผลครูควรอยู่ที่การสอนให้เด็กรู้จักคิด และได้พัฒนาตนเอง การนำค่านิยมที่พึงประสงค์มาใช้ในการวัดผลการเรียนด้วย โดยไม่ได้วัดด้านความรู้เท่านั้นและต้องวัดถึงพฤติกรรม นิสัย และจิตสำนึก

1.3 การส่งเสริมการให้การยอมรับ และการให้คุณค่าแก่คนที่ทำดี มีค่านิยม ที่พึงประสงค์ และมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างบรรยากาศและแรงจูงใจในการทำมาความดี ประเด็นนี้มีความสำคัญยิ่ง เพราะจะสร้างรากฐานของการยอมรับ ส่งเสริม และยกย่องการทำมาความดีและคนดี ซึ่งจำเป็นยิ่งต่อการปรับเปลี่ยนสังคมไทยที่อ่อนแอทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

2.1 กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน การได้ฝึกปฏิบัติและซึมซับผ่านประสบการณ์เป็นกระบวนการสอนที่ให้แก่เด็กได้รู้ได้คิด โดยไม่ใช่ใช้การท่องจำหรือบังคับ โดยเฉพาะให้มีการพิจารณา ทบทวนการกระทำของตนเองในเชิงจริยธรรมจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างคนและพลเมืองที่ดี

2.2 การสอนที่ไม่เน้นชั่วโมงการสอน/รายหัวข้อของวิชาแต่เปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ของเด็กสามารถทำได้ตลอดเวลา ไม่ใช่เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น การสอน ให้เด็กรู้จักเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้ด้วยตนเองจึงเป็นการสำคัญกว่าการที่ครูเป็นฝ่ายให้ความรู้เพียงทางเดียว เช่น การรวมกลุ่มกันแลกเปลี่ยนเพื่อตรวจสอบและพัฒนาตนเอง การรวมกลุ่มเพื่อเล่าสถานการณ์ในบ้านเมือง เป็นต้น

2.3 การสอนโดยใช้กิจกรรมที่เป็นกิจวัตรประจำวัน กิจกรรมทำเป็นประจำต้องบูรณาการลงในพฤติกรรมในทุกชั้นตอนทุกเวลาของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การบูรณาการกับสถาบันศาสนา เป็นต้น การกระตุ้นให้เด็ก/นักเรียน ได้คิดและตั้งคำถาม เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดของเด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ และการต่อยอดทางความคิด กระบวนการสอนต้องส่งเสริมและไม่ปิดกั้นความคิดของเด็ก เด็กได้คิดได้ตั้งคำถาม ได้ตอบโต้ ได้หาคำตอบเอง เป็นการประเทืองปัญญาของเด็กได้ดียิ่ง

3. ครูผู้สอน

3.1 ครูผู้สอน เข้าใจถึงคุณค่าที่แท้จริงของการเรียน รู้จักประยุกต์เพื่อถ่ายทอดบทเรียน และถ่ายทอดค่านิยมที่ถูกต้อง รวมถึงการสอนในวิชาต่าง ๆ ที่ครูต้องเข้าใจและตระหนักถึง คุณค่าที่แท้จริงของวิชานั้น ไม่ใช่สอนตามตัวอักษร ครูต้องสามารถบูรณาการค่านิยมที่พึงประสงค์ ไปในการสอนวิชาต่าง ๆ และวิถีชีวิตประจำวันได้ การทดสอบทัศนคติ/คุณลักษณะของผู้จะมาเป็นครู นั้นคือต้องมีความเป็นครูหรืออุดมการณ์ความเป็นครู เพราะครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการหล่อหลอมนักเรียน จึงต้องคัดสรรคนที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง รักในการสอนและทุ่มเทให้กับนักเรียนอย่างแท้จริง การปรับทัศนคติ/ปลูกจิตสำนึกและจิตวิญญาณความเป็นครูให้เข้าใจถึงบทบาทในการปลูกฝังค่านิยม บ่มเพาะความเป็นครู การจัดให้มีหลักสูตรอบรมครูผู้สอนเพื่อให้ถ่ายทอดคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างร่วมสมัย และมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมสร้างแรงจูงใจและให้กำลังใจครูที่มีผลงานดีเด่นด้านการสอนคุณธรรม จริยธรรม มาตรการฟื้นฟูศักดิ์ศรีความเป็นครู ซึ่งต้องทำให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและรักษาเกียรติ และศักดิ์ศรีของตนเอง โดยการปฏิบัติหน้าที่ให้สมกับความเป็นครูในฐานะ “แม่พิมพ์ ของชาติ”

4. นักเรียน

4.1 กลไกการสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนเรื่องคุณธรรมจริยธรรม เช่น การเรียนต่อการจบการศึกษา โดยนำค่านิยมที่พึงประสงค์มาเป็นส่วนหนึ่งของการคัดเลือก เป็นต้น

4.2 การเรียนรู้ของนักเรียนที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการมีค่านิยมที่ดี เช่น การใช้วิธีการ “การบ้านห้าข้อ” ของประเทศเวียดนาม เป็นต้น

4.3 ส่งเสริมการสร้าง Intellectual curiosity เช่น การสร้างสถานการณ์จำลองหรือให้เด็กเรียนรู้จากกรณีศึกษา หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ในชุมชน โดยอาจเป็นหัวข้อ ข่าว หรือการส่งเสริมให้เด็กเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม โดยการเข้าไปทำกิจกรรมเรียนรู้จากชุมชน เป็นต้น

2. วาระที่ 6 การเป็นศูนย์กลางอาเซียน

5. ปรับโครงสร้างการบริหารความร่วมมือในอาเซียน

7. การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการบูรณาการงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานของกระทรวงและหน่วยงานมีความเชื่อมโยง สอดคล้อง สนับสนุนซึ่งกันและกัน และนำไปสู่วัตถุประสงค์ เป้าหมายในทิศทางเดียวกัน โดยมุ่งเน้นจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึง หลักประหยัด ความคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติอย่างแท้จริง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2557 เห็นชอบแนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยกำหนดให้มีการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบแผนงาน บูรณาการรวม 19 เรื่อง ประกอบด้วย

1. การเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. การพัฒนาระบบบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ
4. การบูรณาการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
5. การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
6. การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์
7. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
8. การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา
9. การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ
10. การสร้างความปลอดภัยและสมานฉันท์
11. การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต
12. การป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด
13. การฟื้นฟูป้องกัน และจัดการภัยพิบัติ
14. การบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม
15. การป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
16. การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานอย่างยั่งยืน
17. การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน
18. การจัดระเบียบการค้าในพื้นที่สาธารณะ
19. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-13 มีส่วนเกี่ยวข้องกับแผนงานบูรณาการ จำนวน 7 แผนงานบูรณาการ ได้แก่ 1. การเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 5. การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 8. การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา 11. การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต 12. การป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด 15. การป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ และ 19. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร